



## Preus per subscripció

En Barcelona. 1'00 Pta. trimestre.  
 Fora. . . . 1'50 » »  
 Artistes estranjers, 25 Ptas. l' any

## Redacció y Administració

**Carrer Diputació, 125, 2.º, 3.ª**

Sucursal pera cartas y avisos: en l'Arxiu de  
 D. J. Gelabert, Unió, 5, 3.ª 2ª

## Preus de cada número

Número corrent.. . 10 céntims  
 Id. atrassat. . . 15 »

## AVIS

La major part dels senyors correspon-  
 sals y subscriptors de fora han atés nostre  
 préch remetent l' import de ventas y sus-  
 cripcions; pero encara falta que alguns  
 envihin lo que deuen.

L' Administració espera que aquest  
 nou avis bastará pera que 's posin al co-  
 rrent, enviant los saldos respectius, en se-  
 llos ó libransas del Giro Mútuó.

## Ha estat inútil

Aixís ha resultat l'emplament que féren temps  
 passat. Lo Sr. Pedrell no ha dit aquesta boca es  
 meva; com tampoch nos ha dit lo nom de la banda á  
 que 's refereix en son article del dia 8 de Mars del  
 present any, publicat en lo «Diario de Barcelona», en  
 lo según párrafo de la página 2971.

Aquest mutisme ja 'l teníam segur, porque sabem  
 que no pot ser de cap manera que una banda infrin-  
 jeixi una Real Ordre y un Real Decret emanat del  
 Tribunal Supremo de Guerra y Maaina.

A llargues y pertinentes consideracions se presta lo  
 fet del Sr. Pedrell quant un véu que ab incomensura-  
 ble aplom y ab tó de de *dómine* convensut, se falta  
 tan obertament á la vritat y desde las planas formals  
 de nostre antich diari s'infrinjeix l' octau manament  
 del Catecisme.

Que no es vritat que ni ara ni may una banda  
 de música en l' acte de la Elevació hagi tocat, no 'l  
 cant luterá de ls *Hugonots*, sino altra composició que  
 no fos la Marxa Real, ho dihem nosaltres ara y ho  
 dirán tots aquells que 'ns llejeixin.

Sabíam que 'l autor de *Una Lágrima* no 'ns di-

ría, 'l nom de la aludida banda y 'l del seu direc-  
 tor que ün dimenje, segons lo Sr. Pedrell, tocaren y  
 dirijí respectivament lo cant luterá dels *Hugonots* en  
 la elevació de la Hostia y 'l Caliz.

Si totas las citas que en sos articles nos dona lo  
 mestre tortosí tenen per base la vritat y bona té de  
 la per nosaltres desmentida, ab rahó podríam diri-  
 jirnos á certas Diputacions provincials porque gestio-  
 nessin la devolució de cantitats destinadas á sufragá 'ls  
 gastos d' algún pensionat en 'l estranger.

Y... prou. No volem dir res més. Nostres lectors  
 jutjarán tal y com se mereix á aquell que per' passar  
 plassa de mestre no repara en... faltar á la vritat.

Aquí copiem la Real Ordre, ignorada ab seguritat  
 per 'l Sr. Pedrell.

«Ministerio de la Guerra.—Real Orden.—Exmo. Sr.  
 En vista del escrito de V. E. fecha 3 del actual, consul-  
 tando acerca del uso de las músicas de los cuerpos mili-  
 tares en los templos, S. M. el Rey (Q. D. G.), de confor-  
 midad con lo que V. E. expone, se ha dignado resolver  
 se restablezca en su fuerza y vigor lo mandado en la  
 Real Orden de 5 de Octubre de 1859, dictada de acuerdo  
 con el parecer del Tribunal Supremo de Guerra y  
 Marina en pleno, y por la cual se previene que las mú-  
 sicas y bandas militares se limiten á tocar únicamente  
 la marcha Real á la elevación de la Hostia y el Cáliz.

De Real Orden lo digo á V. E. para su conocimiento  
 y efectos consiguientes.—Dios guarde á V. E. muchos  
 años.—Madrid 21 de Marzo de 1880.—José Ignacio de  
 Echevarria.—Iltrmo. Sr. Patriarca, Vicario General  
 Casfrense».

¿Pot créurers com vritat lo dit en lo «Diario de  
 Barcelona» del 8 de Mars d' aquest any, y firmat pe'l  
 Sr. Pedrell, autor del *Quasimodo*?

MODEST VIDAL.

## La última paraula

«La Tomasa» y «Lo Teatro Regional» han entrat  
 pe 'l bon camí. Com no tenfan, ni tenen, rahons que  
 oposar á nostras afirmacions categóricas, han optat  
 per no contestar.

Pero, fins al callar, demostran que no saben ó no



volen portarse com es degut ab periodistas á qui se ha ofés.

—¡Nos han retirat lo cambi!—diuhen.

Y no es així, perque «Lo Teatro Regional» no ha visitat may nostra Redacció. Lo primer número va ser enviat á D. Mariano Enriu en son despaig; los dos següents foren portats á la Sucursal y... oficialment no n' hem vist cap més.

«La Tomasa» no 'ns la portaban, que la recullia en en sa Redacció un dependent nostre al repartir Lo TEATRO CATALA.

De tots modos, callan y fujen de la qüestió.

Diguem, donchs, la última paraula, ab un popular aforisme castellá:

—*A enemigo que huye, puente de plata.*

## MILLORAS

Desitjós sempre 'l propietari d' aquet periódich de que prosperi á mida del creixent favor que 'l públich li dispensa, está combinant ab varios amichs (alguns d' ells actnals Redactors) lo convenient pera introduhir una série de milloras que comensarán en lo próxim número.

No es precis exténdrers en fer grans promesas: basta iniciar la idea; perque, amants més de realisar actes que de combinar paraulas, lo desitj que portem es correspondrer á la consideració que disfruta LO TEATRO CATALA.

Una de las reformas consistirá en fer més variat lo text, á fi de que tinga atractiu pera tota classe de lectors; y al efecte, s' insertarán articles humorístichs y de costums que hi ha en cartera ó que envihin los senyors col·laboradors; se publicarán més correspondencias y 's millorarà la part tipogràfica.

També 's donará més interés á la secció d' anuncis, publicántsen alguns en vers que amenisarán la última plana.

En una paraula, LO TEATRO CATALA demostrará que son propietari y la Redacció saben apreciar la simpatía ab que es llejit per los que veuhen lo noble fi que 'l guía.

## BOSQUETANA

La cansó de la boscuria  
á trench d' auba s' ha parat;  
no refila sa canturia  
' aucellet enamorat.

La remor acompassada  
del arroll, ja no se sent,  
y ha clós son ala daurada  
lo papelló tristement.

Lo etern compás del fullatje  
també ha deixat de brunzir:  
s' ha tancat la flor selvatje  
á punta de dematí.

Fins lo palet que ab fal·lera  
rodolant va eternament,  
s' ha parat en la cinglera  
á mitj camí del torrent.

Lo ventijol no murmura,  
¡Quin pesar no sent lo cor!  
¡Tot te deix de sepultura,  
tot tranquil·tat de mort!

No s' ou no mes que llunyana

com un oblidat ressó,  
la veu de vella campana  
que va tocant á oració.

Lo sol ab un núvol negre  
també s' ha vestit de dol:

¡Res del món 'lo bosch alegre  
quant ha mort lo rossinyoll!

A. LLIMONER

## Revista Teatral

**Tívoli.**—Ab lo desprendiment que caracteriza á la empresa de l'afortunat teatro, ha tingut lloch l' estreno de la opereta cómica francesa *Surcouf*, música de Planquette y lletra de..... Val més que callem los noms dels autors, perque la veritat es que la confecció de dita obra no 'ls fá mica de favor...

Comprenem perfectament qu' á París se 'n donessin 500 representacions ab aquell cúmul d' efectes patrioters é inverossímils que tant abundan en lo llibret; pero no podem admétrer que s' hagi fet una selecció tan exótica entre las mil operetas cómicas de verdadera *chic* que 's representan en la capital de la vehina nació. De la traducció... Bé, vaja, deixemho córrer y passem á la música. Aquesta es de debó.

Justificada, plena de delicadesa, se fa aplaudir en la major part de números y causa verdadera llástima que siga aplicada á un argument tan fútil. La *mise en scene* molt bé, tant per part del decorat com dels trajos. ¡No faltaria més tractantse de 'n Roviroso y de 'n Labarta! L'execució esmerada, sobre tot per part del barítono Carbonell y de la tiple senyoreta Pretel.—BEN.

## Bellas Arts

**Saló Parés.**—Molt ants de que hi faltessin visitants ha sigut tret de la testera de dit saló lo quadro *Boria avall*, celebrada y discutida obra del Sr. Galofre Oller, de la que 'ns ocupárem la passada setmana. Mes de 60,000 personas se suposa que han visitat lo apropiat Saló del carrer de 'n Petritxol, éxit sols comparable á quant en Galofre *primero*, de tornada á Espanya, feu aquella tant complerta exposició de sas obras. Aquesta animació que despertan las obras de art quant impresionan al públich y als inteligents, proba de modo irrefutable que Barcelona té un sentiment artistich mes arrelat del que volen suposar sos detractors, que son casi sempre artistas impotents que han viscut tres mesos al extranjer, no portant de allí mes que fibló pera criticar y la pedanteria del que res sab fer.

Los visitants derrarenchs, aquells que tot ho esperan pera última hora, al anar á véurer lo discutit quadro de antigas costums barcelonesas, se troban xasquejats; puig en son lloch hi ha ara cinch quadros que sería millor, pe 'l crédito de la casa y pe 'l nom del autor, no haverlos exposat. Jo no sé com son simpátich autor no ha trobat fins ara que l' hagi desenganyat, dihentli que pert lo temps pintant quadros que no reuneixen cap qualitat recomanable.

No basta haverse estat un quants anys á París y ésser deixeble de tal ó qual afamat artista per' créurers ja tal y ab condicions pera anar sol y fer quadros y mes quadros; perque qui no sent un art, encara que estudihi tota la vida no farà may res de bo.

Voldriam que son autor no s' ho prengués á mal, pues l' hi dihem pera son bé y profit.



Per los diaris locals havem vist que 'ls admiradors del Sr. Galofre Oller l' obsequiaren l' altre vespre ab un espléndit dinar. Entre 'ls molts noms (la majoria molt coneguts á casa seva) que citaban dels comensals, hi vejérem ab sorpresa los dels Srs. Rusinyol y Clarassó, artistas acérrims contraris de la tendencia artística del quadro *Boria acall*, del que de paraula y per escrit feren escarni en la CASTANYADA ab que inauguraren sa darrera exposició los Srs. Russinyol, Casas y Clarassó.

¿Es que han cambiat d' opinió los Srs. Russinyol y Clarassó? Ho desitjariam, encara que no fos mes que pera olvidar aquells redolins.

UN EX-ARTISTA.

## Entreacte

### Maria

Era un dia del mes de Setembre del any passat: los rellotjes havian ja tocat las sis de la tarde; se feya foseh, los guardians del vell cementir indicaban als pochs visitants que 's trobaban dins, que era ja la hora de retirar. Pochs, per cert, en número eran: entre ells s' hi contaba una noya d' uns dinou anys que, trista, esgroguehida, mostraba en sa cara senyals d' una forta pena que sufría.

Aturada devant d' un ninxo estava, deixant escapar algunas llágrimas que, com perlas, li rodolaren cara avall, fins que caygueren en terra.

Un fort vent del Nört bufaba y son soroll semblaba crits guturals, selvatjes qual resso repercutís per l' espay. Aixó feya més y més gran la sensació que experimentaba aquella noya á mida que 'l vent més fort brunzia.

Havia anat la pobre noya á visitar lo ninxo que guardaba los restos del que morí víctima de son amor!

Arrepentida, sapiguent que havia mort, sapiguent també lo lloch ahont son cos descansaba, havia volgut anar á plorar sa traició, com si al ferho aixís pogués conseguir lo perdó, quant ja lo mal estava fet, quant ja la víctima dormía lo somni del que no 's desperta...

Ab lo vent, li semblá que la llosa del ninxo bellugaba, y que una veu li dignés:—Falsa, perjura; ¿encar gosas venir aquí á regar ab tas llágrimas aquest sant lloch? Allúnyat d' aquí, no vinguis á turbá 'l repós del que per tu morí de pena.

Horroritzada fugí corrent y ab lo vent que feya se li desenrotllaren las trenas; sos cabells rossos, desordenats se despregueren per damunt sas espatllas, volejantli més com més y més corria; los ulls li surtian de las órbitas. ¡No semblaba sino un espectre que fugit havia d' un recó del cementiri!

Ab l' impuls del vent, lo batall de la campana deixaba sentir de quant en quant un petit só que, acompassat vibraba, disminuhint cada vegada al ser repetit per l' ample espay.

—¡Falsa, perjura!—semblaba que li deya la campana.—¡Falsa, perjura!—repetia l' eco; y ella, fugia passeig avall corrent tant com podia, per allunyar-se del lloch ahont li tiraban en cara sa infidelitat.

Lo remor de las fullas dels arbres bellugantse, també li repetían:—¡Falsa, perjura!

Encar no havia arribat als quatre camins, quant vensuda pe'l cansanci, caygué desplomada en terra...!

Socorrérenla alguns tranzeúnts, y á prèch un de ells que va reconéixer á la Maria, la portaren á sa casa.

Inútil es explicar l' efecte que produhí á son pare y á sos germans l' estat de la Maria. Avisaren al metje; pero... ¡era ja tart! ¡la pobre Maria havia mort d' una congestió cerebral...!

L' endemá una botiga del carrer de Sant Pere, en lo Poble Nou, tenia mitja porta tancada. Plors y tristas conversas se sentían sols per son voltant.

Los treballadors y treballadoras que á las fábricas se dirigían, aturaban son pas, y uns entrant á la casa y altres quedantse en lo portal, sens ni poguer donarse compte de la mort tant repentina é inesperada de la pobre Maria, puig que casi tots los vehins del carrer de Sant Pere havíanla vist lo día avans.

—¡Malaguanyada Maria!—deyan.—En va volgues jugar ab lo cor del infelís Ramón; en va volgues que 'l cor d' aquell que de debó t' estimaba, y que sens dupte t' hauría fet felís durant la vida, l'òs víctima de ton mal carácter. Tant sentí ton despreci, després d' haverte fet mil juraments d' amor, que la tristó poguent més que ell va pèndrerli la vida.

¡Malaguanyat Ramón! ¡tant bon xicot que era!

¡Malaguanyada Maria! ¡tant guapa!

¡Y tant bona parella que haurían fet!

RAMÓN TRILLA Y POCH,

## Secció del Graciós

### CANTARS

Si cada cop que la dona  
ment li caygués un caixal,  
¡quantas en lo món n' hi hauria  
que no 'n portarian cap!

Pe'l carrer la nit passada  
una mossa 'm va cridar,  
y jo pensant qu' era l' sastre,  
vaig apretar més lo pás

Pera francesos la Fransa  
y per gallegos, Galicia;  
pro per gomosos, no hi há  
com la acera de ca 'n Llibre

J. T. y R.

## Memorias d'un comediant (\*)

### CAPITOL VIII.

#### ¡Desenganys!

Barrinant sobre sa situació 's passejaba en Ridaura per la Rambla, quant de cop se li presenta devant per devant aquell galán jove apellidat Trussó; pero no aquell Trussó de quatre anys enrera, no, sin un elegantíssim comediant, un tipo á l' última moda ab botas de xarol, trajo inglés, leontina de capritxo y lent jugar un brillant... ó cosa aixís, qu' ornejaba lo dit xich d' sa má esquerra.

(\*) Vejis lo núm. 82.



- Hola, Ridaura.  
 —¡Hola, Trussó!  
 —¿Qué tal? ¿cómo pinta 'l negoci?  
 —Noy, malament. No dono un pas que no ensu-  
 pegui.  
 —Tu sempre fatalista.  
 —No: jo sempre... natural y just.  
 —Just de diners voldrás dir ¿eh?  
 —Encara que juguís lo bocable, també ho ende-  
 vinas.  
 —No sé lo que vols dir ab aixó del bocable; pero  
 ab lo teu geni no arribarás may á puesto.  
 —¿Que vols ferhi! Sóch aixís y...  
 —Be, tu vols dir que aquestas campanyas no t'  
 han anat...  
 —Han anat com no podian menos d' anar tenint  
 en compte lo units qu' estem la gent de teatro.  
 —Donchs, noy, á mi aixó 'm va al pél. Vritat es  
 que treballa com un toro, aixó si. ¡Oh, sim vegessis  
 fe 'l *Mar sin orillas*, *D. Alvaro*, *El Galeoto* y altras  
 cent! ¡Quinas ovacions! ¡Quin deliri! No es per dir-  
 ho; pero tinch un floret d' obras que me las jugo ab  
 lo mes pintat.  
 —Si, si, ja veig que lluheixes...  
 —¡Pse! Avuy per avuy *porto fets* los principals  
 teatros d' Catalunya; aquest ivern entro al Romea.  
 —¿Ab pase?  
 —¡No! De primer actor; vaja, *galancete*.  
 —¡Bravo, home, bravo!  
 —Y á la primera ocasió, á Madrit falta gent. ¡Na-  
 da, cop al bulto!  
 —Si, si.  
 —¡Vaja! *abur*; que veig que passa *aquella* y...  
 —¡Qui!  
 —La...  
 —¡Ah!..  
 —Si, home, si: jo sóch aixís. *Abur*.  
 —*Abur*.—

Y passaren quatre anys mes (que ja es passar) y  
 altre cop tenim *vis á vis* á n' en Ridaura y en Trussó.  
 Lo primer sempre observador y malmés de butxaca,  
 pro enriquit en dots artisticas; lo segón ab lo cap buyt  
 com sempre; pro enriquit ab una barra descomunal.

Barra que li servia de molt en lo teatro, puig en-  
 redant per un costat, representant per l' altre tots  
 los papers de l' auca pera lograr son fi particular, en-  
 cara per las taulas d' café y pe 'ls corrillos de come-  
 diants eran celebradas sas aventuras teatrals, tant  
 si 's tractaba d' estafar sastres com de conquistar  
 donas.

¡Las donas! Una delas principals condicions pera  
 captarse fama en lo teatro. Poguer dir á tota boca  
 en vritat ó en mentida: —Jo he fet alló y he fet aixó  
 ab Fulana, Sotana y Mengana, es una gran cosa.—

¡Quin honor rébrer una garrotada d' un marit! ¡Qui-  
 na ditxa saltar per una finestra á mitja nit per no  
 pagar la dispesa! ¡Quina gloria imaginar *tarugos* y  
 donar *sabllassos* als amichs!

Aixó es ser un home; aixó es sapiguer viurer; aixó  
 s' aprecia per alguns en lo teatro.

Pero cumplir bonament ab tothom, tenir dignitat,  
 no doblegar l' esquena devant de lo injust, no alha-  
 gar, no donar escándols, no tenir cap dona de *lance*,  
 y no parlar alt pe 'l carrer, aixó per alguns es ser  
 una vulgoritat, un ningú, un infelís.

Ridaura y Trussó eran ben be la contraposició en lo  
 teatro; per' aixó l' un era mirat ab indiferencia, val-  
 guent molt, y l' altre era celebrat entre 'ls actors ma-  
 teixos.

—¿Y 'l públich?—se 'm dirá,—¿Qué hi deya 'l  
 públich?

Donchs lo públich no se 'n entera d' certas cosas;  
 sobre tot en las capitals. Ara, si 's tracta de pobla-  
 cions de mes ó menos, sempre 's deixa arrastrar per  
 lo que mes brilla, y quant descubreix lo llantó, ja si-  
 ga per no *desaplaudir* lo *aplaudit* ó perquè 'l preocu-  
 pi una altra cosa de mes importancia, ho deixa córrer  
 tot, no parlant de tal ó qual companyia mes que  
 per recordar lo que algún cómic va quedar á déurer  
 aquí y allá. Res hi fa que un ó dos actors (dos tot lo  
 mes) vagin quedar be, puig aquets com los demés  
 son *cómichs*; per lo tant, dihent: *los comediantes me va-  
 ren deixar un mort de tant ó quant*, tots hi entran.

Desenganyarse; un actor pera ferse un nom, es  
 precís que 'ls *companys* no li fassin la traveta en son  
 camí, ó qu' ell, atropellant per tot y ab un bon xich  
 de sort, s' obri pas, que després lo públich sensat ja  
 'l jutjará. Ms si l' actor, obrant ab legalitat, espera  
 ocupar lo lloch que li correspon.... ¡ja cal qu' esperi  
 sentat pera no cansarse!

En una paraula; lo públich jutja 'ls actors, si; pero  
 'ls actors s'aguantan y s'enfonsan ells mateixos.

Lo jove Ridaura, en deu anys de *fer comedia* ab  
 bon sentit, ben vist per tot' arrea y ab preclars co-  
 neixements y bonas condicions pe'l teatro, dugas  
 vegadas havia estat á punt d' elevarse; mes la una  
 per enveja dels *amichs* y l' altra per maquiavelisme  
 dels que'l rodejaban, no va poguer lograr son desitj,  
 lo just, lo lloch que per sos mérits li corresponia,  
 tenint que descendir en mes d' una ocasió á ocupar  
 puestos inferiors á son valiment: tot per volguer pro-  
 bar sempre què, á mes de *comediant*, era *persona*.

Contant los desenganys á dotzenas, y estimant en  
 tot lo que val la paraula *dignitat*, no es estrany que  
 en Ridaura, trobantse totalment exòtic en mitj de  
 la collada de comediantes que coneixia ja punt per  
 punt, fés ferma resolució de deixar lo teatro ab tot  
 lo devassall d' embolichs, falsías, truhaneria y oropel  
 que'l volta.

Deixar lo teatro era son pensament que comanicá á  
 alguns amichs (no actors, amichs) qui, apreciant lo  
 qu' en Ridaura valia, tractaren de desviarli tal idea;  
 mes ell semblaba persistir en sa resolució.

ANTÓN MOSTASSA.

## Repertori de Fora

### ANDALUSÍA

#### II.

Desde Cadiz

De Sevilla al Port de Sta. Maria y del Port á  
 San. Fernando y Cádiz.

Passo per alt dir res del Port de Sta. Maria porque  
 sols hi vaig se 'l temps precís d' admirar sos carrers  
 rectes y llarchs, sas casas emblanquinades y 'l bon  
 cop de vista que 's disfruta desde l' estació del ferro-  
 carril. No puch parlar de la companyia que actuaba  
 en lo teatro, porque repeteixo que sols estigui en dita  
 població unas duas horas.

San Fernando.—ó la *islacom* dihen los de per  
 aquí—es una bonica població rodejada de mar per  
 totas parts menos per una llengua de terra que l' u-  
 neix á Cádiz.

Altras plomas més autorizadas que la meva han  
 fet la descripció d' aquesta bonica ciutat que entre  
 altras cosas bonas conta ab unas Casas Consistorials  
 de primera, ab lo conegut arsenal de la Carraca y



unas noyas d' aquellas que al contemplarlas nos fan agafá un formigó per tot lo cos al mateix temps que 's veu obligat un á tirar lo sombrero per terra y exclamar.

—¡Benditas sean las mujés de la tierra de Maria Santísima!

Clar está que havent fet campana de teatro al Port, no podíá deixar d' anarhi á la isla, y tan de bó no m' hagués passat tal idea pe 'l cap.

Companyia baix la direcció de n Victorino Tama-yo; la mes fluixa qu' imaginarse puga, esceptuant son Director qu' es un actor consumat.

*La Inquisición por dentro* y *La Cabaña de Tom*, dos dramas en una nit, capassos de fer aburrir lo teatro al mes carregat de paciència.

Sense un mal piano per amenisar los intermedis y ab poch mes de trenta personas al teatro. ¿Qué tal?

..

Cádiz pera mi es de lo millor que té Andalusia; es á dir, no vull tornar á dirho, perque de totes las poblacions d' aquesta terra dich lo mateix.

En lo teatro Cómic vaig véurer la simpática Tejada fent lo *Tío, yo no sigo! Pasante de notario* y altrás produccions d' aquesta índole que li valen cada nit la mar d' aplausos.

Y prou per avuy, qu' es tart y vol plóurer.

CRISTÓFOL LLEGANYA.

Villanova y Geltrú, 27 Juny

En nostre Teatro Tivoli lo divendres, festivitat de San Joan, va tornars'hi á representar lo drama de Soler, *Lo for del Rey*, de que ja váreig ferne relació en la revista anterior.

A la nit la tragedia en tres actes y en vers de D. Angel Guimerá, que porta per títol *Már y Cel*. S' hi varen notar á n'al primer acte vacilacions en alguns bocadillos que l' un actor prenía del altre; defecte que 's pot molt ben dispensar, perque ab tot y aixó, lo conjunt va surtir be, 'sent aplaudits tots los actors.

Per fi de festa *El prólogo de un drama*, obra de Eche-garay, en la que hi va estar molt bé la senyoreta Sala. Lo senyor Borrás poch caracterisat.

La concurrència va ésser molt lluhida, y entre sos estrepitosos aplausos se vegeren obligats *Martana*, *Leónelo* y *Jaime de Rojas* á surtir al palco escénic.

Ahir á la nit la comedia en quatre actes, del jove poeta D. Joseph M.<sup>a</sup> Pons *Viva 'l divorci!* que ab gran éxit va ser estrenada á n' aquest teatro ab assistència del seu autor.

Lo desempenyo molt be, distingintse la *Elvira* ab sa parla italiana propia de totes las fillas de la terra del Dante.

Al segon y tercer acte va ser cridat l' autor y aplaudits tots los actors que hi prengueren part.

La obra está rublerta de xistes y d' equívocs que valen talment la pena de ser aplaudits, puig se pot dir qu' es una verdadera comedia de costums.

La concurrència va estar satisfeta despres d' haver passat una vetllada tant divertida.—R. N.

Santander 22 Juny

Desde que tenim ia companyia lirica que ha vingut de Bilbao las representacions d' ópera han alcan-sat molt éxit. Y no es estrany, perque ls artistas son de mérit, com ho han demostrat en las funciones que ja van donadas: *Hugonots*, *Africana* y *Puritani*.

L' ópera que he vist es *I Puritani*, havent quedat enterament satisfet de la Pacini á qui es precis sentir pera apreciar la execució magistral que dona al cant, matissant ab gust y delicats accents totes las pessas. Lo públich va entusiasmar-se aplaudint molt y de bo.

També'l tenor Moretti va estar be, y en quant lo senyor Ventura y al baix Rossey, varen cantar be, distintse enlo célebre duo del final del acte 2.<sup>on</sup>

La part de *Reyna* interpretada per la senyoreta Gassull va ser cantada ab bon colorido y afinació, agradant en son desempenyo la espressaada artista.

Com dich antes, es una bona companyia.—H.

## Colaboració admesa

### INTIMA

Er la platja prop la sorra y admirant la nau que corra tot lliscant sobre la mar, junt á l'ona joh dolsa aymial que s'enlayra y que s'ensorra en la escuma que's destria, jo á sol post vaig cada dia, cada dia per' plorar.

Ploro ditxas ja perdudas é ilusions desvanescudas que guardaba plé d' anhel. Recorts de jorns, que retrassan á altrás món cor y l' traspasan, recordant dityas volgudas que s'enllassan com s'enllassan allá al lluny lo mar y'l cell

Y plorant perque t' anyoro, ab mon nom lo teu que adoro vull en la sorra marcar ¡Vana ilusió! De la sorra, mentres per mos ulls s'escorra lo plor d'amor per qui moro, passant per demunt los horra sols una ona de la mar.

P. M. M.

### IELLA!

A mon amich lo festiu poeta Mayet

La tinch fixa al cervell; de nit y dia contemplo extassiat sa bella imatge com contemplan los ángels en la gloria al Infinit, creador de cel y terra.

La tinch fixa al cervell; es impossible borrarla un sol instant, puig intentarho comprench que fóra inútil: tal es forta la passió que per' ella febrós sento. De nit, boy somniejant, m' apar tenirla en lo capsal del llit quieta vetllantne, aguantantse l'alé per' que no pugui ab son olor balsámich de ixondirme. En mitj de flors, com tendra colometa ab alas d' or d' Ofir, la oviro ab calma com las rodeja á totes y las besa prést ha caygut del cel la suau ruixada. Tremolejant mos llabis los seus cercan pera estamparhi un bés més pur que l'aygua de bosquetana font, á fi de que ella una dotzena al menys folla me'n fassi. Mes ¡ay! al despertarm febrós, oviro lo capsal sens ningú, buyda ma cambra, y plorant com un nin torno á dormirme..... fins que, somniant, la veig altravegada.

J. T. y R.

### ¿INGRATITUT?

Jo la estimaba y ella no'm creya: gran fou ma pena si'l plaher fou grat, fins qu' una tarde, per' darli probas de fiel aymant, mentres buscaba tendras rosellas en mitj de plana d' altívols blats, vaig de puntetas y... una abressada li vaig donar.

Jo vaig quedarme plé de ventura; mes llavors ella tant va enfadar's, qu'en un *arranque* de desagrado.... ¡la va tornar!

MAYET



## A UNA.

Ton gran amor compararlo  
vas volgué un jorn (cas ja vell),  
y així 'm vas di al recordarlo:  
—Mira si arribo á estimarlo,  
que moriria sens ell.

Més tart, si igual continuaba  
ton amor, vaig preguntar  
y tu ab accént qu' encisaba,  
vas dir:—Si avuy me faltaba  
moriria l' endemá.

No vull ara importunarte;  
mes he sabut ta disort,  
y veig que sens enujarte  
del amor sabs oblidarte  
sens qu' encara t' hajis mort.

DOLORS RIERA BATLLE.

## Lo Xiprer y lo lliiri

FAULA.

Al bell mitj del portal d' un cementiri  
'hont rigit dia y nit plantat estava,  
feya burla un xiprer qu' orgull vessaba,  
á una petita flor, á un pobre lliiri.  
—Companya,—li deya ell—puig que t' alteras  
perque cada matí ma sombra es poca  
y 't donas molt mes brill del que 't pertoca  
callant, no per modestia, per quimeras,  
suplica á la Natura que 's recordi  
qu' ets al món, qu' ets petita y m' ets germana,  
y al punt te nombrará gran soberana,  
sentint semblant discurs, faula ó exordi.  
Y aixís podrás lluytar com lluyto jo ara  
ab l' impuls del ivern y la tempesta,  
riaent de la tristor, gosant la festa  
y sentint la cansó del au mes clara;  
ja qu' avuy, 'sent petita, fins te priva  
de pregá á Deu ton brás que 'n aixó 't falla—  
Lo lliiri contestá:—¡Oh, insensat! calla.  
Tinch perfum, qu' es mes grat y al cel arriba  
Lo xiprer vá callar. Foren ferida  
aquells mots qu' á son cor ván dá amargura

*Aixó t' ensenya clar qu' en esta vida  
no has de mirá del home la estatura.*

JOSEPH BURGAS.

## ENGRUNAS DE TEATRO

Si alguns diuen que 'l teatro  
es focó de corrupció  
respondré que pot ser sempre  
centro de gran instrucció.

Si vols ser bon revistero  
sempre sigas imparcial,  
que aixís ningú podrá dirte  
trapissonda y poch formal.

Quant critiquis á un actor,  
has de tenir ben entés  
que tu 't quedas ab la critica.....  
y ell se queda ab los diners.

R. N.

## Reunions Particulars

CENTRE DE MANYANS MECÁNICHES.—En dita  
societat tingué lloch lo disapte la funció de regla-

ment, posantse en escena las comedias en un acte  
*Cura de moro y Salvarse en una tabla.*

En la primera prengueren part la senyoreta Adela  
y 'ls senyors Tarri, Rafecas, Farré, Ambrosio, Ferré  
y Pujol, los quals cumpliren molt bé son encárrech,  
especialment lo senyor Tarri que fent lo paper de  
*D. Brauli*, va compláurer al públich en extrem. En  
fi, van fer una *Cura de moro* que Deu n' hi doret: trac-  
tentse d' aficionats ja no 's pot demanar més.

Y si la primera va anar bé, lo qu' es la segona va  
fer la delicia del públich que omplía 'l saló y que  
va aplaudir á la senyora Sala y als senyors Ballesta,  
Bonnin, Viñas, Rafecas y altres quals noms sentim  
molt no recordar.

ANTICHS GUERRERS.—Devant de numerosa  
concurrència, aquesta alegre societat posá en escena  
las bonicas comedias *La ocasió fú 't lladre* y *Por  
asalto*, ab un brillant desempenyo per las senyoretas  
Cau y Palá, junt ab los senyors Vilaplana, Mirabent,  
Fusté y Usall.

Al mateix temps la Directiva ha compost una *Crida*  
per los *rimayres é cantayres* de dita societat pera com-  
bátrer en *llur* composicions que puguin los veniders  
en los analz de l' Historia llegir al peu de las *gestes*  
del rey en Jaume, de 'n Pere y mossen *Será*, la xispa  
que broti de son cervell. ¡Pit y fora! y encomanarse  
á la joganera musa que 'ls dongui felís inspira-  
ció.—E.

ALMOGÁVAR.—Al la sala plena de gom á gom,  
tupida de cadiras, ocupadas quasi totas per perso-  
netas con *circunstancias* ab trajos de tots colors, caps  
de totas menas y caras de idem, veyentse pe'l mitj y  
pe 'ls costats una colecció de banos que descompas-  
sats bellugaban pera que los l' atmósfera més sopor-  
table, puig que era xafugosa y pesada y ahont pa-  
rexían flotar en confosa barreja pensaments, desitjos  
y esperansas propias de cors tendres, tingué lloch lo  
diumenje últim la representació de la comedia catala-  
na *Messalina*, que podía haver anat més ajustada. Se-  
guí *Los Aparecidos*, obra cómic-hífrica que represen-  
taren las senyoretas Faura y Garrido com los se-  
nyors Rius (J.), Vilá, Roig (aquet feu molt bé lo pa-  
per de Sagristá), Font, Rial, Gotanegra, Molleras,  
Coll, Cuset y Nadal; sent dirigida y acompanyada  
al piano pe 'l mestre senyor Rius (Cassimiro). Dels  
coros, com se tractaba de joves aficionats, ells socis  
y ellas concurrentas de dita societat, no se 'n pot dir  
mal.

MARINA.—Posaren en escena diumenje últim  
*Café y copa* sent ben ajustadeta per los senyors Ma-  
rimon, Fortuny, Montserrat, Cassimiro y altres, arro-  
donint lo conjunt la senyoreta M. Martí. A conti-  
nuació van posar la sarsueleta que porta per títol:  
*¡Tío... yo no he sido!* desempenyada d' un modo que  
semblaba que diguessin á la concurrència, *allons nous  
promenez*.—T.

CASSINO ARTESÁ (Gracia).—Lo diumenje pas-  
sat va haverhi una funció extraordinaria.

També ho era la concurrència, que no cabía en lo  
local.

Se posá en escena baix la direcció del jove mestre  
D. Amadeo Cristiá y de D. Mariano Callís la bonica,  
sarsuela *Los lobos marinos*, que tingué un regular des-  
empenyo. Hi prengueren part las senyoretas Casao  
(María), y Boxedós, la senyora Rodés y 'ls senyors Al-  
besa, Vives, Callís, Camps, Soler, Villar, Pich, Leci-



na, Bertran y Garlenyas, y 'l coro del mateix casino.

Lo terceto del segon acte siguié frenéticament aplaudit, per lo ben acabat que 'l tregueren la senyoreta Casao y senyors Albesa y Vives.

També siguié molt aplaudit lo coro de cessants, cantat pe 'ls senyors Albesa, Soler, Villar, Rich y Lelina.

Lo senyor Callis estigué molt acertat en lo paper de *D. Severiano*, que feu riure molt á la concurrència.

Després va ferse la sarsuela *La marmota*, per la senyoreta Barceló y 'ls senyors Villar, Rich, Callis y *Satetote* que foren aplaudits.

Després hi hagué ball y després... cap á casa.—C. T.

## Saló de descans

\*\* Lo distingit artista y autor dramátich D. Alfred Moragas está contractat com á director de escena pera la próxima temporada en lo teatro Real.

\*\* Durant l'estiu nostres actors no guanyarán prou per viatjes y fondas, porque la major part van continuament de una població á l'altra. Una de las seccions de la de Romea, després de treballar en Sabadell y Tarrassa, ha anat ara á Girona, Palamós y altres teatros d'aquella provincia: la del Sr. Graells ha treballat á Olot, ara es á Ripoll y 's prepara pera traslladar-se á Banyolas: lo Sr. Arolas va estar l'altre dia á Molins de Rey, ahont n'hi va anar un'altra dirigida per D. Joseph Guardia: los Srs. Labastida, Molgosa y altres van y venen de S. Feliu de Llobregat; la de sarsuela de Mataró sembla que acabarà, venint á Novedats alguns dels seus artistes; la del Sr. Valldeperas ha surtit cap á Tarrassa y anirà á Olot, y la del Sr. Tutau passarà al teatro de Sabadell.

\*\* La empresa del Calvo-Vico va fer anunciar *Grandes y chicos* desplegant pe 'ls carrers, plassas y passeigs totas las foras militars liliputienses que prenian part en dita obra recentment estrenada. La infantil comitiva era acompanyada per la banda de la banda de la Casa de Caritat.

Era un anunci de bombo y de novetat pero es mal síntoma per l'art escénich tenir que recorrehi en lo teatro; y en proba de aixó, als pochs dias de fer semblant anunci s'han tancat las portas; ó millor dit, no s'han obert, porque ha quedat sense funció dit teatlo.

\*\* Nostre paísá D. Eusebi Bosch ha guanyat en lo concurs internacional de Hainaut (Bélgica), un dels premis oferts als treballs de composició musical. Ab aquet motiu felicitem á nostre amich Sr. Bosch.

\*\* Agrahim com se mereix la atenció que ha tingut lo Sr. D. Manel Rovira y Serra, enviant á nostra redacció un exemplar de la joguina en un acte titulada *Vint duros per endecant* que va estrenar últimament la companyia del teatro de Novedats.

\*\* Tindrà lloch en lo Saló de la Societat «Campoamor» (de Gracia) lo día 3 de Juliol, nna extraordinaria funció á benefici de la senyoreta Elisa Garzón.

\*\* Dijous contestarem tota la correspondencia particular rebuda.

\*\* Han surtit cap á Italia l'cessionari del gran Teatro del Liceo Sr. Barilli y 'l conegut agent teatral senyor Vallesi á contractar los artistes qu'han de formar la companyia que actuarà durant la próxima temporada de tardor. per compte de D. Victor Font.

\*\* Mes obras rebudas—*La adoración de los Santos Reyes*, comedia sacra en un acte y 4 quadros, per D. Joseph Martrus, estrenada en Manresa; *Quisicosa*, monòlech en vers, per D. Amadeo Fernandez, estrenat en lo teatro de Figueras. Agrahim als autors la atenció que han tingut.

\*\* Se tracta de construir en la Gran-Via un joch de pilota per estil dels que hi ha á Madrit y en las provincias vascongadas. Lo projecte 'l realitzarà D. Federich J. Garriga, que pensa fer una cosa que siga digna de una gran capital.

\* En la Societat «Fomento Protector» (de Gracia) es molt aplaudida la jove tiple Srta. Navarro que realment te molta disposició pe'l teatro. Lo valz de *Los mosqueteros grises* va valerli l'altre vespre una ovació.

## Cavilacions

### CONVERSA

—¿Sabs quantas n'hi há?  
—¿De qué?  
—De banyas al cap del bou.  
—¿Ves ara quina gracia! Dugas.  
—¿Aixís! Ben dit, ho has acertat!  
—¿Ja! ¿Qu' t pensabas?  
—Be: que no 'm pensaba que sabessis tant.  
—Be: donchs pensabas malament.  
—Pensa mal.... ¡Oh! no es pas cert lo ditxo.  
—Aquest cop noy, l'has errada, porque t'ho he endevinat.  
—¿Que t'apostas que tu no endevinas d'ahont vaig arribar ahir?  
—¿De Sant Boy potser?  
—¿Al A Sant Boy t'hi portarán antes de que ho endevinis?  
—¿Tan difícil es?  
—No ho es gens, porque tots dos ho havem dit en escala descendend' ensa qu'enrahonem y flus que tu l'has errada.  
—No t'entench.  
—Doncas cavila, ó busca 'l número 85 de Lo Teatro Catalá.  
—¿Si no ha surtit!  
—Surtrí dijous y portará la solució.

Q. A. de PALLA.

### COMBINACIÓ

Buscar dos noms que reuneixin las circunstancias següents: 1.ª, las dos primeras letras y las dos últimas del primer diguin nom d'un riu, y las dos primeras y las dos últimas del segon expressin un utensili casulá; 2.ª, la primera meytat del primer digui 'l nom d'una hortalissa y la segona meytat siga un nom de poble, y la primera part del segon indiqui una antiga dignitat y la segona un lloch de estudi; 3.ª, la primera sílaba de la segona y l'última de la primera unidas per conjunció donguin per resultat lo nom d'una ey-na de confiter.

A. RUMIAR.

### GEROGLIFICH

I a  
part de gos ó gat R  
T quadrat de terreno T  
VI VI  
part de lleó ó pollastre  
R T A A

PEP SERRA.

### TRENCA-CLOSCAS

D.ª Rosa J. Salvador

BERGA.

Formar ab tals lletras lo titol de 2 dramas catalans.

J. M. FELIU.

## Soluciones á las cavilacions del n.º 81

Xarada: *Serenata*.

Anagrama: *Capas, capas*.

Las han endevinat la Sra. Dolores de Ventre y 'ls Srs. An. gerbert (antes Nas de kiosco), A. Sabir, Cintet Barrera, A. Clariana, J. Costas, Simón del Sol A. Grau y Lluquet, que si envian endevinadas las del present número, tindrán guanyat lo premi oferten lo núm. 82.

PUJOL Y SOLÉ IMPRESORES, TALLERS, 45.



**PERRUCAS Y POSTISSOS**  
DE TOTA CLASSE  
**PERA TEATROS**

*Gran Saló*

pera afeitar, tallar y rissar cabells

EN LA

PERRUQUERIA DE

**Vicens García**

Conde del Asalto, 6, pral.-Casa establerta desde 1840

**Construcció de Teatros**

**SERVEY COMPLERT Y BÓ**  
pera guardarropias

*Pera informes y detalls, dirigir-se al*  
*juster del carrer d' Estruch, 11*

**BARCELONA**

**Peluquería Artística**

*Saló pera afeitar, rissar y tallar lo cabell*

DE

**LLUIS ANGLADA**

**Gran assortit de perrucas**

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Rambla del Centro, 7, ent.<sup>o</sup>  
**BARCELONA**

CONTRACTAS PERA ARTISTAS

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

**Bonnin germans**

Copisteria de vers y música

**Servey á tots los punts d' Espanya**

PREUS ECONOMICHS

Carrer del Vidre, 2, 4.<sup>ta</sup> tocant al de Fernando VII

**BARCELONA**

Despaig cada dia, fins á las 9 del vespre

AGENCIA DE TEATROS

**Pianos Alemanys**

LOS MILLORS Y MES BARATOS DEL MÓN

FABRICATS PER

**Paul Werner's**

Bon sonido y construcció elegant.

Se ven al contat y á plassos

**N. AGUSTÍ**

Muntaner, 17, ent.<sup>o</sup> 1.<sup>o</sup> - BARCELONA

**NOVAS ESTUFAS AMERICANAS**

DE ELEGANT CONSTRUCCIÓ

Ab ellas s' obté foch continuo sens molestia  
y s' consegueix posarlas á tota temperatura

Unich representant en España

**NICOLAU AGUSTI**

Muntaner, 17, ent.<sup>o</sup> 1.<sup>o</sup> - BARCELONA.

**TRENCADURAS**

Se curan aviat y radicalment ab lo Braguer mecánich  
regulador inventat per l' especialista Sr. Palau. Recoma-  
nat per tots los metjes eminentes y premiat en la última  
Exposició de Barcelona, Té concedit Real privilegi.  
Carrer Ample, 12 y 14, al costat de la Iglesia de la  
Mercé.

Consultori ortopédich de 8 á 1 y de 3 á 8

**Llunas assogadas**

PERA MÍRALLS

**de Ortega y Badia**

*Depósit de cristalls—Baldosas*

*Baldosetas, etc., etc.*

Teléfono núm. 1397

Carrer de la Condesa de Sobrediel, 3

**BARCELONA**

CONCORDIA

**Máquinas pera fer mitja**

Las mellors del món

S' hi fan mitjas, mitjons, camisetes de punt d' agulla igual que á la má, comensa-  
das y acabadas á la mateixa máquina, proporcionant la mellor manera de gua-  
nyarse la vida á casa. — Se ven á plassos y al contat. — Exportació á qualsevol  
població. — S' ensenya de franch á treballarhi.

**N. Agustí Manyosa. — Regomir, 25 y 27, botiga**

Carme, 33

Máquinas de  
cusir, máqui-  
nas de fer mitja

**SANTASUSANA**

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

**Carrer del Carme, 33 — BARCELONA**

Aparatos pera  
pendre dutxas.

Carme, 33